

Волинський національний університет
імені Лесі Українки

ACTA PAEDAGOGICA VOLYNIENSES

Випуск 3



Видавничий дім
«Гельветика»
2021

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Вітюк Валентина Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки (*головний редактор*);

Антонюк Володимир Зіновійович, кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та соціальної роботи, Волинський національний університет імені Лесі Українки (*відповідальний секретар*);

Брушневська Ірина Миколаївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки;

Ємчик Олександра Григорівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки;

Красонь Катаржина (Krasoń Katarzyna), prof. dr hab, заступник декана з наукової роботи, Сілезький університет у Катовіце, Польща;

Кузава Ірина Борисівна, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки;

Лякішева Анна Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи, Волинський національний університет імені Лесі Українки;

Пріма Дмитро Анатолійович, доктор педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки;

Пріма Раїса Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і методики початкової освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки;

Семенов Олександр Сергійович, доктор педагогічних наук, доцент, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки;

Семенова Наталія Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти, Волинський національний університет імені Лесі Українки.

Журнал ухвалено до друку Вченою радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
30 серпня 2021 р., протокол № 9

Науковий журнал «Acta Paedagogica Volynienses»
zareєстровано Міністерством юстиції України
(Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія KB No 24807-14747P від 27.04.2021)

«Acta Paedagogica Volynienses» включено до Переліку наукових фахових видань України
категорії Б у галузі педагогічних наук (спеціальності 012 – Дошкільна освіта, 013 – Початкова освіта,
016 – Спеціальна освіта) відповідно до Наказу МОН України
від 29.06.2021 No 735 (додаток 4).

Офіційний сайт видання: www.journals.vnu.volyn.ua/index.php/pedagogy

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення
StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

ISSN 2786-4693 (Print)

ISSN 2786-4707 (Online)

© Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2021

УДК 378.016:004.77]:373.3.011.3-051

DOI <https://doi.org/10.32782/apv/2021.3.23>

Лада ФІЛАТОВА

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової та професійної освіти, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Алчевських, 29, м. Харків, Україна, 61002

ORCID: 0000-0003-0469-4743

Анна ДРОБІНА

студентка магістратури, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Алчевських, 29, м. Харків, Україна, 61002

ORCID: 0000-0001-7459-6343

Бібліографічний опис статті: Філатова Л., Дробіна А. (2021). Використання мультимедійних технологій у підготовці майбутніх учителів початкових класів. *Acta Paedagogica Volyniensis*, 3, 157–165, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2021.3.23>

**ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ**

Стаття присвячена одній з актуальних проблем підготовки майбутніх учителів початкової школи – використання мультимедійних технологій розвитку. Зокрема, розкривається сутність таких понять, як мультимедіа, мультимедійні технології, презентація. Обґрунтована доцільність використання мультимедійних технологій у підготовці майбутніх учителів початкових класів. Висвітлюються структурні компоненти мультимедіа технологій, класифікація мультимедійних засобів навчання (за функціональним або методичним призначенням), засоби (програмні й апаратні) мультимедіа технологій, які доцільно використовувати в професійній підготовці майбутніх вчителів початкових класів: відеолекції, електронні підручники, посібники й енциклопедії, відеоуроки, можливості інтерактивної дошки, мультимедійні презентації. Автори виокремлюють мультимедійну презентацію як один із найбільш функціональних та ефективних засобів мультимедійних технологій під час проведення лекцій із навчальних дисциплін. Проілюстровано аспекти організації практичної роботи з навчального курсу «Педагогічна майстерність». Представлено схему використання лекцій-презентації, що створюються за допомогою програм Microsoft Power Point і Canva. Окреслений підхід здатен допомогти в якісному опануванні навчального контенту.

Під час дослідження визначено, що ефективним шляхом використання мультимедійних технологій у підготовці майбутніх вчителів початкових класів є робота гуртка «Основи використання ефективних презентацій». Розробка структури гуртка, змістове наповнення та втілення його в освітній процес дадуть змогу здобувачам вищої освіти відчувати себе впевненими під час фахової діяльності. Стаття містить орієнтовну структуру гуртка «Основи використання ефективних презентацій», змістове наповнення, цільове призначення, форми й способи діяльності.

Ключові слова: майбутній учитель початкової школи, мультимедіа, презентація.

Lada FILATOVA

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Primary and Professional Education, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Alchevsky str., 29, Kharkiv, Ukraine, 61002

ORCID: 0000-0003-0469-4743

Anna DROBINA

Master's Degree Student at the Department of Primary and Professional Education, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Alchevsky str., 29, Kharkiv, Ukraine, 61002

ORCID: 0000-0001-7459-6343

To cite this article: Filatova L., Drobina A. (2021). The use of multimedia technologies in the training of future primary school teachers. *Acta Paedagogica Volyniensis*, 3, 157–165, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2021.3.23>

APPLICATION OF THE MULTIMEDIA TECHNOLOGIES IN THE TRAINING OF THE FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS

The article is devoted to one of the urgent problems of training future primary school teachers – the application of developmental technologies via multimedia. In particular, the essence of such concepts as multimedia, multimedia technologies, presentation is revealed. The expediency of using multimedia technologies in the preparation of the future primary school teachers is substantiated. The structural components of multimedia technologies, classification of multimedia teaching aids (by functional or methodological purpose), tools (software and hardware) of multimedia technologies, which should be used in the training of future primary school teachers: video lectures, electronic textbooks, manuals, encyclopedias interactive whiteboards, multimedia presentations. The authors single out the multimedia presentation as one of the major functional and effective tools of multimedia technology on the lectures on academic disciplines. Aspects of the organization of practical work on the training course “Pedagogical skills” are illustrated. The scheme of using lectures-presentations, which is created with the help of Microsoft PowerPoint and Canva, is presented. The outlined approach is able to help to master the learning content. The article is devoted to one of the urgent problems of training future primary school teachers – the application of development technologies through multimedia.

During the research it was determined that the effective way of using multimedia technologies in the education of the future primary school teachers is the work of the section “Fundamentals of using effective presentations”. The development of the section’s structure, its content and its implementation in the educational process will allow higher education students to feel confident during their professional practice. The article contains the approximate structure of the section “Fundamentals of using effective presentations”, content, purpose, forms and methods of activities.

Key words: future primary school teacher; multimedia, presentation.

Постановка проблеми. Натепер актуальним постає питання встановлення мотивації та зацікавленості до процесу навчання учнів початкових класів. Тому підготовка вчителів до роботи з підростаючим поколінням вимагає всебічного розгляду різноманітних технологій для якісної організації процесу подання та засвоєння знань. Як одну з технологій можна виокремити мультимедійну технологію. Специфікою навчання молодших школярів є візуалізація навчального матеріалу, а одним із найбільш ефективних способів забезпечення її – наочно-образний підхід за допомогою мультимедійних засобів навчання.

Застосування засобів мультимедіа в навчанні, як зазначає А. Осін, дозволяє: вирішити завдання гуманізації освіти; підвищити ефективність навчального процесу; розвинути особистісні якості учнів (здатність до навчання, самоосвіти, самовиховання, самонавчання, саморозвитку; творчі здібності; вміння застосовувати отримані знання на практиці; пізнавальний інтерес); розвинути комунікативні й соціальні здібності студентів; суттєво розширити можливості індивідуалізації та диференціації дистанційного навчання шляхом надання кожному студентові послуг персонального педагога, роль якого виконує комп’ютер; визначити студента як активного суб’єкта пізнання, визнати його самоцінність; врахувати суб’єктивний досвід студента, його індивідуальні особливості; здійснити самостійну навчальну діяльність, у ході якої студент може самонавчатися і саморозви-

ватися; прищепити студенту вміння та навички роботи із сучасними технологіями, що сприяє його адаптації до швидко мінливих соціальних умов для успішної реалізації своїх професійних завдань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування комп’ютерної грамотності, інформаційної культури педагога, перспективи та проблеми застосування мультимедійних засобів навчання досліджують В. Бибков, Р. Гуревич, А. Гуржій, К. Елшир, М. Жалдак, Ю. Жук, І. Захарова, В. Ключко, Г. Козлакова, Є. Полат, І. Роберт та інші. Особливості застосування мультимедійних технологій в освітньому процесі різних закладів освіти презентують у дослідженнях: В. Імбер, Н. Ішук, О. Коношевський, М. Корнеєв, Г. Рубіна, О. Чайковська, І. Шахіна, Л. Шевченко, С. Яшанов та інші.

Мета статті: використання мультимедійних технологій у підготовці майбутніх учителів початкових класів.

Виклад основного матеріалу. Термін мультимедіа – латинського походження, що поширився внаслідок англомовних джерел (“multy” – множинний, складний та “media” – середовище, засіб, спосіб). У перекладі з латинської «мультимедіа» означає «множинний засіб» або «багато середовищ» (Пінчук, 2007: 55). Аналіз опрацьованих наукових джерел дозволяє виділити три різних розуміння слова «мультимедіа»: мультимедіа як ідея – новий підхід до зберігання інформації різного типу; мультимедіа як технологія – сукупність організаційних тех-

нічних і програмних засобів, що слугують для розробки мультимедіа-продуктів; мультимедіа як продукт – організована сукупність мультимедіа-елементів, пов'язаних певною темою, постачання засобами навігації і розрахована, в першу чергу, на зорове й слухове сприйняття (Грицай, 2012).

Здебільшого науковці відходять від терміну «мультимедіа» та вживають поняття «мультимедійні технології», «мультимедійні засоби», «мультимедійна інформація», «мультимедійні продукти». Так, зокрема, під мультимедійними технологіями розуміють порядок розробки, функціонування та застосування засобів інформації різних модальностей. Мультимедійні засоби поділяються на апаратні (комп'ютер із процесором, мультимедіа-монітором із вбудованими стерео-динаміками, TV-тюнери, звукові плати) і програмні (програми й проблемно орієнтовані мови програмування, що враховують особливості мультимедіа). Слушним є таке тлумачення: «апаратні та програмні засоби, що реалізують мультимедійну технологію». Завершальними етапом мультимедійної технології є створення мультимедійних продуктів як документів, що несуть інформацію різних типів і припускають використання спеціальних технічних пристроїв для їх створення та відтворення.

Згідно з М. Утеніним мультимедіа технології мають такі компоненти: апаратні засоби – спеціальні комп'ютерні плати, які обраховують у реальному часі складні фізичні процеси, що працюють паралельно процесору (наприклад, графічні прискорювачі); програмні засоби, що дозволяють створювати, відбивати інформацію різних видів і використовувати її у роботі; інтерфейс – програмне забезпечення комунікації між комп'ютерами і його користувачем або між пристроями (Осадчий, 2011).

Існують різні підходи до класифікації мультимедійних засобів навчання. Найчастіше подібні засоби класифікують за функціональним або методичним призначенням. Найбільш актуальною є класифікація мультимедійних засобів навчання за методичним призначенням Ю. Браун: наставницькі, призначені для вивчення нового матеріалу; тренувальні, призначені для відпрацювання умінь і навичок; контролюючі, призначені для контролю рівня засвоєння знань; демонстраційні, призначені

для наочного подання навчального матеріалу; ігрові; результативні (Пінчук, 2007: 71–73).

Також опрацьовані наукові джерела дають підстави виділити такі засоби (програмні й апаратні) мультимедіа технологій, які доцільно використовувати у професійній підготовці майбутніх вчителів початкових класів: відеолекції (лекція викладача записується на відеофлешку. Методом нелінійного монтажу вона може бути доповнена мультимедійними додатками, що ілюструють виклад лекції. Такі доповнення не тільки збагачують зміст лекції, але і роблять її виклад більш привабливим для студентів. Безперечною перевагою цього способу викладу матеріалу є можливість прослуховувати лекцію в будь-який час, повторно звертаючись до складних місць (Синиця, 2014: 4–5), електронні підручники, посібники й енциклопедії, самостійно підготовлений викладачем матеріал, відеоуроки, можливості інтерактивної дошки, мультимедійні презентації та інше. У професійній підготовці майбутніх вчителів початкових класів найчастіше використовують мультимедійну презентацію.

Результати дослідження дають підстави переконалися, що мультимедійні презентації – це один із найбільш функціональних та ефективних засобів під час проведення лекцій з навчальних дисциплін.

Презентація (англ. “presentation” – подання, вистава) – набір слайдів, поданих у певному порядку. Їх демонструють на великому екрані за допомогою мультимедійного проєктора для ілюстрації розповіді викладача (Онлайн-курс для викладачів від Дз. Новаківської «Ефективні презентації»). Особливістю застосування мультимедійних презентацій є наявність автоматичного контролю й обмеження в часі, поєднання усного викладу матеріалу з демонстрацією слайд-шоу, що дає змогу зосереджувати увагу на найважливіших моментах. Також перевагою презентації є і те, що за необхідності студент може самостійно повернутися до тієї частини інформації, яку не засвоїв. Для проведення презентації необхідна аудиторія, обладнана засобами мультимедіа й затемненням. Основними елементами є комп'ютер і мультимедійний проєктор. Для створення і відтворення презентацій слугують спеціальні програмні засоби, наприклад, Microsoft PowerPoint, OpenOffice.org Impress, онлайн сервіс Google Презентації та ін.

У практичній роботі з навчального курсу «Педагогічна майстерність» доцільно використовувати лекції-презентації, що створюються за допомогою, наприклад, програм Microsoft Power Point і Canva. Для прикладу, наведемо декілька слайдів із лекцій-презентацій під час вивчення курсу «Педагогічна майстерність», створеними в ході дослідження. Загальна кількість слайдів, що передбачена на лекційне заняття, становила 30–40 одиниць (комбіновані слайди), впорядкованих за проблемно-хронологічним принципом (див. рис. 1).

Слайди 1–2 зображують ключову інформацію: тема, план заняття, список рекомендова-

ної літератури. Слайди повинні бути не надто яскравими – зайві прикраси створюють бар'єр на шляху ефективної передачі інформації. Підписи до ілюстрацій розміщуються під ними. Кожна з ілюстрацій демонструється впродовж 10–15 секунд.

На слайдах 3–4 розкриті текстові варіації лекції-презентації. Тексти-слайди можуть відтворювати статистичну інформацію, уривки з першоджерел та інших писемних документів теми. Інформація, яка міститься в таких базах даних, потребує свого виокремлення й акцентування, вимагає активізації особливої уваги з боку студентів та можливого конспектування.

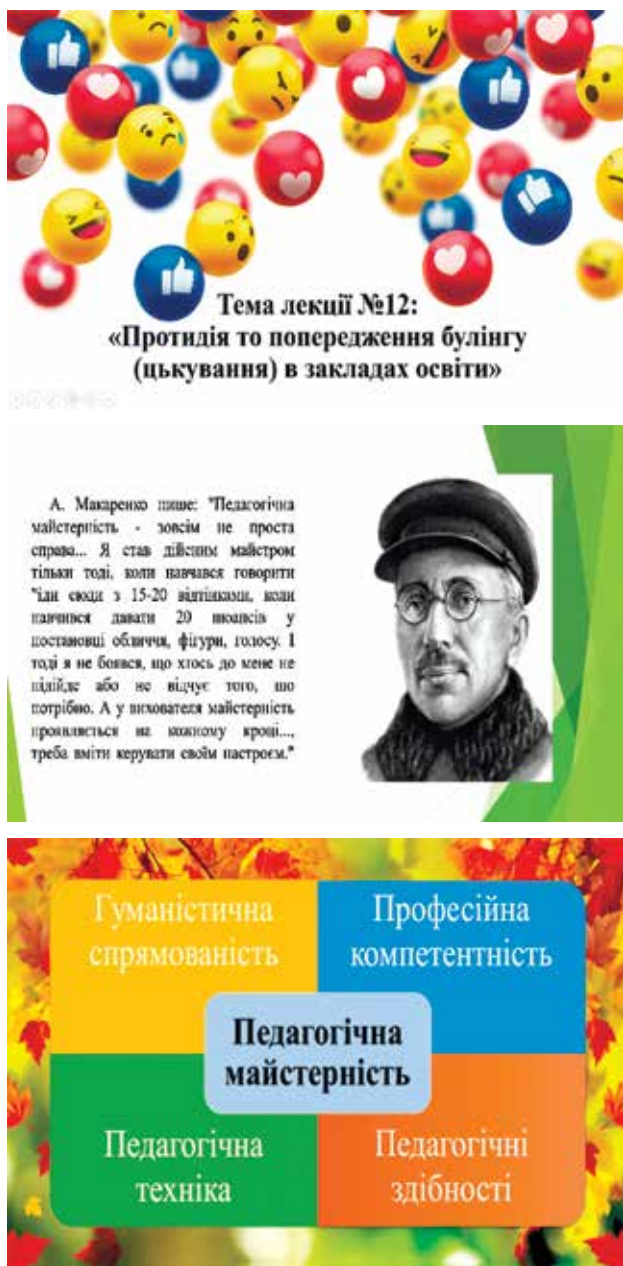


Рис. 1. Слайди для лекції-презентації з навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність».

На цих слайдах необхідно подавати лише ключову інформацію, а заголовки мають узагальнювати основні положення слайду. Це значно полегшує організаційну підготовку викладача до заняття.

Особливістю слайдів 5–6 є подання матеріалу у вигляді схем, діаграм і таблиць. Використання такого масиву інформації дає змогу викладачу показати в стислій формі чимало структурних елементів певного явища чи процесу. Саме за допомогою комп'ютерної анімації викладач організовує інтерактивний зв'язок із студентами, формує в них навички роботи з логічно-схематичним матеріалом.

Демонстрація слайдів із текстами, схемами, таблицями має тривати на екрані не менше 40–60 секунд, оскільки викладач повинен надавати необхідний час аудиторії для опрацювання навчального матеріалу (Синиця, 2014: 8).

Враховуючи зацікавленість студентів факультету початкового навчання процесом побудови презентацій, необізнаність з різними онлайн-редакторами презентацій, застосування цих серверів для створення презентацій, вважаємо за доцільне запропонувати одним зі шляхів використання мультимедійних технологій у підготовці майбутніх вчителів початкових класів – гурток «Основи використання ефективних презентацій», мета якого полягає в: ознайомленні із інтерфейсом і базовим функціоналом онлайн-редакторів презентацій, видами шрифтів, вимогами до оформлення слайдів; формуванні вмінь створювати презентації засобами онлайн-редакторів Canva і Google Презентації (Унікальний освітній проєкт. Презентація: smart & simple); розвитку у здобувачів освіти уміння логічно, доступно й ефектно подавати інформацію, структуру-

Орієнтовна структура гуртку «Основи використання ефективних презентацій»

№ з/п	Змістове наповнення	Цільове призначення	Форма та спосіб діяльності	Орієнт. навант, год.
1.	Поняття «презентація». Онлайн-редактор презентацій Canva.	Ознайомлення з онлайн-редакторами презентацій, обґрунтування доцільності їхнього використання. Формування вмінь практичного застосування онлайн-сервісів для створення презентацій.	Теоретичне навчання: демонстрація слайдів і фрагментів відео з коментуванням. Практична побудова власної презентації.	2
2.	Онлайн-редактор презентацій Google Презентації.	Формування вмінь практичного застосування онлайн-сервісів для створення презентацій.	Теоретичне навчання: демонстрація слайдів і фрагментів відео з коментуванням. Практична побудова власної презентації.	2
3.	Етапи створення презентації. Вибір палітри й гарнітури. Класифікація гарнітур. Фон презентації.	Ознайомлення з етапами створення презентацій, її основними елементами й вимогами до оформлення слайду. Сприяння розумінню типології та основних особливостей кольорових палітр, гарнітури шрифтів.	Теоретичне навчання: демонстрація слайдів і фрагментів відео з коментуванням.	2
4.	Умови створення ефективної презентації.	Ознайомлення з головними опорами будь-якої презентації: ідея презентації та ідентифікація її цілі. Використання «золотого правила» Сайсона Сінека: відповідь на запитання Чому? Як? Що? Вміння сформулювати три головних думки, які хотілося б донести до аудиторії. Створення “storyboard”, за принципом “map” розташування ключових ідей, підсилення їх цифрами, картинками, фактами.	Теоретичне навчання: демонстрація “storyboard”.	2
5.	Дизайн презентації: ієрархія та правило трьох	Ознайомлення з видами зображень. Вимоги до оформлення слайду. Застосування принципу контрасту й правила трьох. Формування вмінь використовувати підходи для візуалізації тексту (ефекти злиття, мультівікон, лінзи).	Теоретичне навчання: демонстрація слайдів і фрагментів відео з коментуванням. Практична побудова власної презентації з використанням ефектів злиття, мультівікон, лінзи.	2
6.	Підсумкове оцінювання	Перевірка рівня засвоєння знань.	Тестування онлайн за результатами курсу.	

вати її, застосовувати різні способи її подання, а також уміння викладати матеріал і зацікавлювати аудиторію; вихованні академічної доброчесності, естетичного смаку.

Так, у ході занять № 1–2 студенти знайомляться із поняттям «презентація» – це процес ознайомлення слухача із певною темою. Щоб створити презентацію майбутнім учителям початкових класів необхідно вміти користуватись редактором презентацій. Усі ці редактори можна поділити на дві групи: офлайнові й онлайнкові. Онлайнкові редактори презентацій мають такі переваги: по-перше, їх не треба встановлювати на комп'ютер, по-друге, ці редактори мають багато шаблонів. Одним з таких онлайнкових редакторів є Canva (<https://www.canva.com/>). Сайт підтримує український інтерфейс. Окрім презентацій редактор Canva дозволяє створювати інфографіки, плакати, сертифікати, візитівки, резюме та ін. Для користування сервісом достатньо мати акаунт на Facebook, Google пошти або іншого поштового серверу.

Іншим онлайнковим редактором є Power Point (<http://www.products.office.com/>). Для редагування і створення в офлайновій версії необхідно мати пакет MS Office або оновлений Office 365, для користування онлайнковою версією треба придбати ліцензію, мати сучасний браузер і останню версію флеш-плеєра.

Можливості названих сервісів потужні: велика база готових шаблонів; додавання тексту, зображень, фонів, стікерів; велика можливість форматування; збереження у різних форматах, тому й для створення презентацій студентами є великий вибір.

Під час роботи на занятті № 3 майбутні учителі дізнаються, що робота над презентацією має проходити у декілька етапів:

1) підготовка (підбір інформації, вивчення об'єкту);

2) структурування матеріалів та розподіл їх на вступ, основну частину, висновок;

3) добір стилю (палітра, шрифт, фон тощо).

Важливий момент – вибір гарнітури. Звертаємо увагу, що гарнітура і шрифт – це різні поняття, де під гарнітурою розуміють набір шрифтів в одному або декількох розмірах, що мають стильову єдність малюнка і складаються з певного набору друкарських знаків. Часто гарнітура може складатися з одного шрифту, тож для зручності ми їх називаємо просто «шриф-

тами». Взагалі вибір гарнітури дуже важливий етап у дизайні презентацій, що несе неабиякий емоційний та стильовий вплив.

Гарнітура має досить широку класифікацію:

- із зарубками / Serif (Times New Roman,);
- без зарубок / Sans serif (Arial);
- декоративні / Decorative (Lobster);
- рукописні / Script (Типографія від А до Я – шрифти й правила їх використання в Інтернеті).

Історично склалося, що шрифти Serif широко використовуються у друкованих матеріалах, тоді коли Sans serif популярні у веб-середовищі. Це пов'язано з тим, що великі обсяги друкованого тексту на папері легше сприймати, якщо його надруковано шрифтом з засічками, а на екрані монітору краще сприймається текст без засічок.

Звертаємо увагу студентів на палітру. Краще за все використовувати 2-3 кольори для фону, заголовків, основного тексту та виділення особливих речей. Наприклад, доцільно користуватися сайтом <https://color.romanuke.com/>, який допоможе сортувати палітру за холодними та теплими відтінками.

На занятті № 4 майбутні вчителі початкових класів познайомляться із головними опорами будь-якої презентації: ідея та ідентифікація її цілі.

Робота над презентацією починається із накреслення ідеї, яку б автор хотів донести до аудиторії, але це не тема, яка потім з'явиться на титульному слайді. Це обґрунтування собі, а потім і слухачам, що цей виступ вартий проінвестованого часу. Ідея стане точкою опори в презентації та фільтром у підготовці до неї (У чому суть промови? Що важливе хотіли б донести? Яке коротке резюме хотіли б залишити в головах людей, до яких звертаєтесь?).

Друге правило сучасних комунікацій говорить, що вам потрібна власна ціль. Адже якщо ваша промова як подорож, то у безцільному форматі вона кудись призведе, але не відомо чи буде вдалий цей експеримент. Більшість людей чітко ідентифікують напрямок руху і точку прибуття, коли починають свої мандри. Зробіть те саме і ви. Дайте відповідь на питання: «Заради чого ви готуєте свою презентацію?».

Дослідник лідерських промов Саймон Сайнек вивів модель «Золоте коло», яка допоможе студентам заволодіти увагою людей і надихати на взаємодію та реалізацію задуманих проєктів. Ці запитання він піддивився в кращих промов-

ців, яким довіряють і які маю великий вплив. Саме відповідь на три питання дає можливість у промові досягнути якісного і передбачуваного впливу на аудиторію. Ця модель – чудове підтвердження вислову, що все геніальне – просто: Чому-Що-Як? (Sinek, 2009).

Отже, пропонуємо студентам виконати таке завдання: дати відповіді на ці питання. Для того, щоб ефективно з ним впоратись, ми рекомендуємо використати методику «монтажний стіл». Для цього знадобиться листок фліпчарт паперу й стікери трьох кольорів. Завдання полягає в тому, щоб вивантажити всі знання та дані з голови, вписати їх на стікери, щоб нарешті побачити інформацію, якою володіють автори майбутньої презентації. Це дасть зрозуміти об'єми бази знань, яку доведеться потім відфільтрувати для презентації (а в майбутньому це й основа для оперативної підготовки презентації за тією ж темою, але для іншої аудиторії чи з іншою ціллю). Водночас, така виставка інформації допоможе побачити «сліпі зони». Адже часто ми лише думаємо, що ми володіємо якимись знаннями, а в реальності це лише назва порожньої коробки.

Важливий принцип для виставки фондів знань – порядок відповіді на запитання по моделі «Золотого кола». Якщо в промові варто починати з відповіді на питання «Чому», то в підготовці варто йти по золотому колу в зворотному напрямку. Спершу вивантажити інформацію, що відповідає на питання «що», тоді «як», а лише тоді «заради чого».

Після цього треба взяти великі стікери і вписати ключові меседжі презентації. Для цього доцільно повернутися до опор – опису ідеї, цілей та потенційної аудиторії. А тепер потрібно вибрати з них лише три. Чому так? Відповідь лежить у відкритті кліпового мислення. Цей підхід у підході до сприйняття інформації та її обробки виявили в першу чергу у покоління «Y» (Filatowa, 2019). Аналітичне та аналогове мислення застаріло, бо не справляється із задачами оперативної обробки терабайтів інформації. Кожну секунду головний мозок переробляє понад 400 мільйонів бітів інформації, але до знання доходять лише 2 000 із них. Іншими словами, 99,9999% інформації, що виливається на нас кожен день, проходить непоміченою. І це працює не лише в молоді, а в усіх нас. Тому мозок виробив нову

систему запам'ятовування. Він робить нарізку «слайдів» для картотеки пам'яті, які логічно зв'язані поміж собою за у певний маленький ролик. Кожен слайд нагадує «карту пам'яті», де є асоціативна картинка та її описова назва. Залежно від важливості теми, цей ролик може складатись від кліпу з трьох до десяти слайдів.

Отже, необхідно вибрати 3–4 меседжі з огляду на ідею та цілі, які дуже ціно донести до аудиторії в першу чергу, щоб вони були включені в їх «кліп» про презентацію.

Тепер можна будувати ментальну карту, яка допоможе цілісно й водночас структурно побачити матеріал презентації. Вона передбачає, що по центру є ідея, яка розгортається в меседжі, а кожен з них отримує в підсилення, пояснення чи аргументацію інші слайди з графіками, ілюстраціями, історіями, кейсами чи алгоритмами. Це дає змогу будувати презентацію дотримуючись логічної структури з центральною темою-ідеєю, підтемами меседжами та аргументацією у вигляді слайдів-фактів та слайдів-історій. І така послідовність нагадує природню модель, яку ми використовуємо під час спілкування навіть із друзями.

Заняття гуртка № 5 присвячено вимогам до оформлення слайду, застосуванню принципу контрасту та правила трьох.

Тексту на слайді повинно бути стільки, щоб аудиторія змогла прочитати його за 3 секунди, а іншу, вкрай важливу інформацію, краще винести у роздатковий матеріал. Звідси робимо висновок, що для однієї тези або думки студентам краще використовувати 1 слайд.

Важливо знати, яка кількість об'єктів на слайді є адекватною. Науковці довели, що на обробку більш ніж 6 об'єктів мозок витратить на 500% більше енергії. Тому доречно користуватися правилом «5/85»: треба показати свою презентацію своїм одногрупникам, друзям, колегам, рідним та дізнатися у них про недоліки. Зазвичай 85% помилок можна дізнатися саме в такий спосіб. Також важливо зменшити масштаб своєї презентації до 60%. Якщо цей текст не зможе прочитати студент-автор, інші глядачі також не зможуть його прочитати. Необхідно змінити масштаб (Онлайн-курс для викладачів від Дз. Новаківської «Ефективні презентації»).

Підбиваючи підсумки роботи гуртка на занятті № 6, ми напрацьовуємо вимоги до

побудови презентації: презентація має розкривати тему; всі слайди мають бути виконані в одному дизайні; текст має бути простим, лаконічним, зрозумілим; багато шрифтів не використовують, достатньо 1–2 шрифти, які гармонійно поєднані; складні діаграми та таблиці слід замінити лаконічним текстом; фото, малюнки, відео, таблиці, діаграми мають бути доречними, гармонійно підкреслювати текст; бажано використовувати 2–3 кольори в одній гамі для всієї презентації; розмір кегля має бути не менше 36 pt (дрібний текст важко приймати); назва слайда може відрізнятися від основного тексту; великі за обсягом тексти відволікають увагу слухачів, варто замінити цей текст короткими тезами, а зміст розкрити у ході доповіді; переходи повинні бути плавними; анімація

використовується лише задля підкреслення важливих деталей; треба обов'язково дякувати своїм слухачам за увагу.

Висновки. Отже, впровадження мультимедійних технологій, підвищує якість освіти, активізує освітню діяльність здобувачів вищої освіти, виявляє їх творчі здібності. Вважаємо за доцільне застосування у професійній підготовці майбутніх вчителів початкових класів таких мультимедійних засобів, як презентації, відеоуроки, віртуальні екскурсії, віртуальні лабораторії, ресурси Інтернету, мультимедійні дошки й інше. Залучення, зокрема, презентацій поліпшує якість представлення навчального матеріалу й ефективність його засвоєння, збагачує зміст освітнього процесу, підвищує мотивацію до навчання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Грицай Н.Б. Використання мультимедійних технологій у методичній підготовці майбутніх учителів біології. *Інформаційні технології в освіті*. 2012. Вип. 13. С. 107–113.
2. Пінчук О.П. Проблема визначення мультимедіа в освіті: технологічний аспект. *Нові технології навчання*. Київ, 2007. Вип. 46. С. 55–58.
3. Синиця М.О. Використання мультимедійних технологій у навчальному процесі ВНЗ як засіб формування педагогічних знань. *Професійна педагогічна освіта: становлення і розвиток педагогічного знання* : монографія / за ред. проф. О.А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. С. 418–438.
4. Онлайн-курс для викладачів від Дз. Новаківської «Ефективні презентації». URL: <http://gohigher.org/course-presentations> (дата звернення: 14.05.2021).
5. Осадчий В.В. Мультимедійні технології у професійній підготовці майбутніх учителів в умовах педагогічного університету. *Педагогіка*. 2011. № 2. С. 129–140.
6. Типографія від А до Я – шрифти і правила їх використання в Інтернеті. URL: <https://www.whitepress.com.ua/knowledge-base/171/typografija-vid-a-do-ya-shryfty-i-pravyly-yikh-vykorystannya-v-interneti> (дата звернення: 14.05.2021).
7. Унікальний освітній проєкт. Презентація: smart & simple. URL: <http://www.osvitaua.com/smart-simple/> (дата звернення 14.05.2021).
8. Філатова Л.С. Педагогічна майстерність : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти педагогічних університетів за спеціальностями 013 Початкова освіта; 016 Спеціальна освіта. Харків : ХНПУ, 2021. 90 с.
9. Filatowa Ł. Badanie typologii wizerunku (imidżu): doświadczenie, realia, perspektywę. *Вісник Черкаського університету. Серія Педагогічна науки*. № 1. 2019. С. 185–192.
10. Sinek S. Start with Why: How Great Leaders Inspire Everyone to Take Action. 2009. 255 p.

REFERENCES:

1. Hrytsai N.B. Vykorystannia multymediinykh tekhnolohii u metodychnii pidhotovtsi maibutnix uchyteliv biolohii. *Informatsiini tekhnolohii v osviti* [The use of multimedia technologies in the methodological training of future biology teachers. Information technology in education]. 2012. Vyp. 13. Pp. 107–113 [in Ukrainian].
2. Pinchuk O. Problema vyznachennia multymedia v osviti: tekhnolohichnyi aspekt [The problem of defining multimedia in education: technological aspect] // *Novi tekhnolohii navchannia*. Kyiv. 2007. Vyp. 46. Pp. 55–58 [in Ukrainian].
3. Synytsia M.O. Vykorystannia multymediinykh tekhnolohii u navchalnomu protsesi VNZ yak zasib formuvannia pedahohichnykh znan [The use of multimedia technologies in the educational process of higher education as a means of forming pedagogical knowledge] // *Profesiina pedahohichna osvita: stanovlennia i rozvytok pedahohichnoho znannia: monohrafiia / za red. prof. O.A. Dubaseniuk*. Zhytomyr : Vyd-vo ZhDU im. I. Franka, 2014. Pp. 418–438 [in Ukrainian].
4. Onlain-kurs dlia vykladachiv vid Dzvenyslavy Novakivskoi “Efektyvni prezentatsii” [Online course for teachers from Dz. Novakivska “Effective presentations”]. URL: <http://gohigher.org/course-presentations> (date of application 14.05.2021) [in Ukrainian].

5. Osadchy V.V. Multymediini tekhnolohii u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh uchyteliv v umovakh pedahohichnoho universytetu [Multimedia technologies in the training of future teachers in a pedagogical university]. Pedahohika. 2011. № 2. Pp. 129–140 [in Ukrainian].
6. Typohrafiia vid A do Ya – shryfty i pravyla ikh vykorystannia v Interneti [Printing house from A to Z – fonts and rules of their use on the Internet]. URL: <https://www.whitepress.com.ua/knowledge-base/171/typohrafiya-vid-a-do-ya-shryfty-i-pravyla-yikh-vykorystannya-v-interneti> (data of application: 14.05.2021) [in Ukrainian].
7. Unikalnyi osvithnii projekt. Prezentatsiia: smart & simple [A unique educational project. Presentation: smart & simple] URL: <http://www.osvitaua.com/smart-simple/> (date of application: 14.05.2021) [in Ukrainian].
8. Filatova L.S. (2021) Pedahohichna majsternist' : navchal'nyj posibnyk dlia zdobuvachiv vyschoi osvity pedahohichnykh universytetiv za spetsial'nostiamy 013 Pochatkova osvita; 016 Spetsial'na osvita. Kharkiv : KhNPU, 90 s. [in Ukrainian].
9. Filatowa Ł. Badanie typologii wizerunku (imidzu): doświadczenie, realia, perspektywy // Visnyk Cherkaskoho universytetu. Serii Pedahohichna nauky. №1. 2019. Pp.185–192.
10. Sinek S. (2009) Start with Why: How Great Leaders Inspire Everyone to Take Action p. 255.